

STORTINGET

Representantforslag 76 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Terje Halleland, Morten Stordalen og Bård Hoksrud

Dokument 8:76 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Halleland, Morten Stordalen og Bård Hoksrud om en mer effektiv tungbilkontroll for tryggere veier

---

Til Stortinget

Bakgrunn

De aller fleste vogntog på norske veier er i god teknisk stand og i henhold til regelverket og krav til trafiksikkerhet. Likevel er det hvert år flere eksempler på vogntog som ikke tilfredsstiller tekniske krav og krav til vinterutrustning. Disse vogntogene utgjør en stor trafiksikkerhetsrisiko, og det må derfor sørges for at alle nødvendige tiltak kan brukes for å fjerne disse fra norske veier.

Utviklingen har vært god de siste årene etter at Fremskrittspartiet i regjering sørget for flere kontrollører og nye, moderne kontrollstasjoner og satte i gang en betydelig satsing på grensekontroller av utenlandske vogntog. I 2014 ble antallet kontrollerte vogntog firedoblet fra årene før. Dette viser at både større oppmerksomhet på og økte bevilgninger til kontroller virker.

Statens vegvesen (SVV) foretar jevnlig kontroller av vogntog. Ved avdekking av mangler har SVV begrensede muligheter til sanksjoner overfor førere eller transportør. Selv om tilbakeholdsretten ble utvidet i 2020 (jf. Innst. 131 L (2020–2021) og Prop. 22 L (2020–2021)) får ofte vogntog som har dårlige dekk eller mangler kjettinger, kjøre videre kun med et gebyr i lomma om det er greie kjøreforhold på kontrollstedet.

Vinteren 2020/2021 hadde 3 687 av tungtransportkjøretøyene som ble kontrollert av Statens vegvesen, manglende kjetting eller manglende godkjente vinterdekk. Vegvesenet uttalte i den sammenheng at utenlandske vogntog er overrepresentert i statistikken.

Årlig passerer om lag 500 000 kjøretøy gjennom Vegvesenets kontrollplasser, hvor det ut fra risikovurdering gjøres en utvalgelse av kjøretøy for videre kontroll. SVV gjennomførte over 79 000 utvidede kontroller av tunge kjøretøy i 2020. Av disse kontrollerte kjøretøyene var det 22 066 som ikke fikk kjøre videre før de hadde rettet påviste feil og mangler.

Deler av vintersesongen da det er krav til vinterdekk, kjøres det på bar asfalt mange steder i landet. Dagens kontrollpraksis er at det ved bart føre ofte ikke anses som nødvendig å nedlegge bruksforbud ved eksempelvis manglende kjetting, selv om det ilegges gebyr. Dette gir ingen sikkerhet for at vogntoget ikke kjører videre og inn i områder som har mer krevende vinterforhold, eller unnlater å rette manglene før vær- og kjøreforholdene endrer seg i samme område.

Gjeldende regelverk stiller krav om å ha minst 5 millimeter mønsterdybde på dekk for kjøretøy med tillatt totalvekt over 3 500 kg (både bil og tilhenger til bil) mellom 1. november og første søndag etter 2. påskedag. For Nordland, Troms og Finnmark kreves det minst 5 millimeter mønsterdybde mellom 16. oktober og 30. april.

Utenom disse periodene kreves det minst 1,6 millimeter mønsterdybde på dekkene. For bil og tilhenger til bil som hver har tillatt totalvekt over 3 500 kg, er det påbudt med vinterdekk i perioden 15. november til 31. mars.

Når det blir ilagt gebyr for brudd på disse bestemmelsene, blir altfor ofte vogntoget sluppet ut på veien igjen. Særlig i vinterperioden er dette en stor trafiksik-

kerhetsrisiko, og praksisen frustrerer også mange av kontrollørene. Etter endringene i vegtrafikkloven og yrkestransportloven vedtatt i 2020 har kontrollatene lovhjemmelen på plass for å holde tilbake disse vogntogene, men det mangler en klar instruks fra departementet og klare rutiner for at det skal gjøres. Av trafiksikkerhetshensyn burde det være unntakene som slippes videre med lovnad om å rette mangler, ikke omvendt.

Det går hver dag et stort antall vogntog over norske grenseoverganger. Eksempelvis gikk det før koronapandemien om lag 1 500 vogntog over Svinesund hvert eneste døgn. Statistikken er klar på at det er utenlandske vogntog som er trafiksikkerhetsverstingene. Tolletaten er den første kontrollatene disse vogntogene møter, og blant annet derfor fikk etaten i 2018 delegert myndighet til å kontrollere vinterdekk.

Særlig overfor utenlandske vogntog er det viktig at Vegvesenets og Tolletatens kontrollører kan tilbakeholde og tilbakeholder kjøretøy inntil de har rettet opp i mangler som dette. Et ilagt gebyr kan altfor raskt overses av en useriøs aktør som sørger for at vogntoget har forlatt landet igjen før betalingsfristen utløper.

På vinterstid utgjør vogntog med toakslede trekkvogner en særlig trafiksikkerhetsrisiko. Norsk topografi sammen med utfordrende vinterforhold gjør at toakslede trekkvogner ofte får problemer på veiene, og sammen med sjåfører med lite vintererfaring blir risikoen stor. Det er også eksempler på at Statens vegvesen har innført midlertidig kjøreforbud for vogntog med toakslede trekkvogner for å hindre trafikkaos på vinterveier. Det er derfor hensiktsmessig å utrede utvidede muligheter til å innføre midlertidig kjøreforbud for toakslede

trekkvogner på vinterstid. Det vil sørge for en mer konsekvent og forutsigbar behandling av slike vogntog.

Både av trafiksikkerhetshensyn og av hensyn til en seriøs transportbransje trengs det et godt regelverk og klare instruksjoner for tungbilkontroller. Skal man fortsette arbeidet mot nullvisjonen for drepte og hardt skadde i trafikken, er det avgjørende å fjerne farlige vogntog fra veiene. Likeledes er det avgjørende for en seriøs transportbransje at aktører som ikke forholder seg til krav og lovverk, møter effektive sanksjoner. Det skylder vi alle som ferdes på veien, og de seriøse norske transportbedriftene.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sørge for at det utarbeides nødvendig instruks til Statens vegvesen, Toll-etaten og politiet for å sikre at lovhjemmel for tilbakehold av vogntog inntil gebyr er betalt og mangler rettet opp, blir benyttet i de tilfeller hvor kontroll avdekker at kjøretøyet ikke har tilfredsstillende vinterutrustning eller er i en teknisk stand som utfordrer trafiksikkerheten.
2. Stortinget ber regjeringen utrede utvidede muligheter til å innføre midlertidig kjøreforbud for toakslede trekkvogner når vær- og føreforhold i vinterperioden tilsier det.

19. januar 2022

Terje Halleland

Morten Stordalen

Bård Hoksrud